

en eller anden Industriegren søelig rammes af Foranstaltninger, der ere tagne i et fremmed Land, man kan dobbelt beklage det, naar det er en for os naturlig og virkelig paa Eksport baseret Industri, det rammer, og her skal jeg straks komme til den Industri, jeg for undtog, nemlig Mølleindustrien. Med Hensyn til den skal jeg villig indrømme, at denne Industri befinder sig under virkelig færlig uheldige Vilkaar, idet det svenske Marked virkelig er blevet den spærret; det er tabt paa Grund af Sveriges yndre Toldlove. Men ikke blot det; denne Industri arbejder ogsaa her under en fra Udlandet præmieret Konkurrence, som gør dens Tilværelse saa meget haardere. Men alt dette indrømmet, synes det mig dog at være at gaa for vidt at forlange, at fordi en Industriegren, som man kan have nok saa megen Sympathi for, er bleven ramt af en Kalamitet uden Statens Skyld eller Medvirkning, skal Staten straks finde sig foranlediget til at gribe ind, og tilmed gribe ind ved en Foranstaltning, der, det kan ikke nægtes, har en saa odios Karakter som en Skat paa et almindeligt Næringsmiddel. For mig i alt Fald staar det som noget, jeg nødig gaar med til, og navnlig naar jeg tager i Betragtning, at det ikke er saa overmaade mange Medborgere, Arbejderne iberegne, som dette angaar, i Forhold til dem, der føle sig ramte, eller i alt Fald tro at føle sig ramte ved en saadan Foranstaltning. Langt hellere vilde jeg gaa med til for Statens Midler at ekspropriere de ikke saa overordentlig mange fabrikmæssig drevne Møllebrug her i Landet, hvis man nemlig overhovedet troede, at Staten havde den Forpligtelse at træde til, saa snart en Kalamitet ramte et industrielt Foretagende. Jeg tror nu egentlig ikke, at den højtærede Finansminister vil erkende, at Staten har en saadan Forpligtelse i sin Almindelighed, og jeg tror heller ikke, at mange andre ville erkende det. Snarere tror jeg, at den højtærede Minister vil være enig med mig i, at et Industri-læg er et Spekulationsforetagende, der til en Tid giver et glimrende Resultat og til en anden Tid rammes af en Krise og deraf følgende Tab. Men lige saa lidt som Staten fordrer eller kan gøre Fordring paa at blive Deltager i det glimrende Resultat, lige saa lidt forekommer det mig, at Staten kan have den fjerneste Forpligtelse til at gribe ind, naar det daarligere Resultat foreligger. Dette er, hvad jeg i al Almindelighed har at sige med Hensyn til Meltolben.

Hvad nu Cementtolden angaar, forekommer det mig, at Cementfabrikationen her i Landet har endnu langt færre Krav paa, at

Staten skulde gribe ind til Fordel for den, end Mølleindustrien, thi hvor er dens tabte Marked? Det vil jeg gerne spørge om. Hvor er det Marked, denne Industri har tabt paa Grund af andre Landes Toldforanstaltninger? Hvad Melindustrien angaar, saa veed man, at den har tabt et Marked i Sverige, men Cementtilvirkningens Marked kan næppe søges hverken i Sverige eller Tyskland, hvorfra man jo netop klager over, at den umaadelige Konkurrence kommer. I England er der ikke kommet nye Toldforhold, som have kunnet lade denne Industri tabe et Marked der. Det eneste Sted, jeg kunde tænke mig, skulde være Rusland. Det er jo muligt, jeg veed det ikke, at der lejlighedsvis kan være stet enkelte Cementaffininger herfra til dette Land, men i nogen videre Udstrækning er det i alt Fald ikke stet, thi ellers vilde man have vidst det, og ellers vilde statistiske Udførelseslister have klaret dette. Disse Bemærkninger gjaldt altsaa med Hensyn til det første Punkt, Markedet. Er der i denne Henseende intet tabt, forekommer det mig, at det er umuligt, at man ved Hævdelsen af, hvad de forandrede Toldforhold skulde bewirke, kan billige, at en hidtil toldfri Vare belagdes med en ny Told, paa Grund altsaa af noget, som ikke foreligger. Men der kunde jo være andre Grunde og iblandt disse den omtalte beklagelige Stilling, hvori Cementtilvirkningen befinder sig. Jeg tillod mig allerede i Gaar at sige, at jeg troede, at det var en ret lønnende Virksomhed. I Dag vil jeg sige, navnlig lige overfor de meget stærke Udtalelser, vi have hørt fra forskellige Sider, nærmere at begrunde dette. I Almindelighed synes det jo dog at være et noget underligt Tegn paa Beflagelighed, at man netop i denne Tid gaar til store nye Anlæg af Cementfabrikker. Det er noget, som i og for sig ikke tyder paa, at Stillingen skulde være saa overordentlig beklagelig, og Konkurrencen saa overhaandtagende, at Afslætning ikke kunde finde Sted. Men vent bortset herfra vil jeg spørge: Hvorledes er da egentlig de nuværende Cementfabrikkers Stilling? Fra den paalideligste Kilde har jeg faaet opgivet Stillingen ved en af vore største, maaske den største Cementfabrik her i Landet, og derefter har det gennemsnitlige aarlige Udbytte i de sidste 10 Aar været 6,6 pCt., altsaa rigelig 6½ pCt. Nu kunde man jo fristes til at tro, at det i og for sig var ret nete Gennemsnitsudbytte stammede fra tidligere Tider, fra de første Aars glimrende Resultater, da det omtalte Marked endnu ikke var tabt, da andre Lande endnu ikke ved Toldstranker havde ødelagt denne Industri, og at